

T.C
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ HAZIRLAMA YÖNERGESİ

Kendinize Bir İyilik Yapın [OpenOffice.org](http://www.OpenOffice.org) Kullanın !

“ÖZGÜR” ÇALIŞMALAR
<http://www.OpenOffice.org>

Orijinal Metin Kaynağı: <http://sbe.istanbul.edu.tr/?icerik=3>

Tez Yönetimiyle İlgili Temel İlkeler

- Tezlerde kullanılan terimlerde birlik sağlanmalıdır. (Örneğin, tez metninde ‘kanun’/ ‘yasa’, ‘tabiat’/’doğa’, ‘teori’/’kuram’ gibi aynı anlama gelen terimlerin hangisi tercih edilecekse, o terim kullanılmalıdır. Başka kaynaklardan aynen yapılan aktarmalar, bu kuralın dışındadır.)
- Tezlerde üslûp birliği sağlanmalıdır.
- Tezlerde bir veya birden fazla kaynaktan yapılan aktarma veya alıntılar, birbiri ardı sıra bir sayfa veya daha fazla yer tutacak şekilde verilmemelidir. Bunun yerine, ya alıntı/aktarmalar arasında, tezi hazırlayanın eleştiri, yorum veya açıklamaları da yer almalı veya bu tür uzun aktarmalar, tezin ‘Ekler’ kısmında gösterilmelidir.
- Tezlerde bilimsel etik kuralları mutlaka gözetilmelidir.

1. Amaç

Madde 1: Yönergenin amacı, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı tüm anabilim ve bilim dallarıyla diğer birimler tarafından yaptırılacak yüksek lisans ve doktora tezleri ile araştırma raporları ve seminer çalışmalarının yazımında standartlaşmayı sağlayacak ilke ve kuralları belirlemektir. Yönerge metninde tezler için geçerli sayılan şekil esaslarının tamamı diğer seminer çalışmaları ve araştırma raporları için de yürürlüktedir.

2. Tezlerde Kullanılacak Kağıt Cinsi ve Tezin Sayfa Düzeni

2.1. Kâğıt Cinsi

Madde 2: Tez, normal olarak A4 boyutunda birinci hamur kâğıdın tek yüzüne yazılır. Ancak, tezde çeşitli tablo, grafik, şekil vb. için, gerekirse ciltlemede uygun surette katlanacak şekilde A4 boyutundan farklı kâğıt kullanılabilir.

2.2. Sayfa Düzeni

2.2.1. Numaralama

Madde 3: Madde 8’de belirtilen ayrıma uygun olarak, tezin ön kısmının sayfaları küçük Romen rakamlarıyla(i,ii,iii, iv ...gibi), tezin metin kısmı ise, girişten başlayarak ek/ler kısmının(doktora tezlerinde tezi hazırlayana ait özgeçmişin) sonuna kadar Arap rakamlarıyla(1,2,3,4..gibi) numaralandırılır.

- Numaralama, tezin ön kısmının bir parçası olan iç kapaktan başlatılır. Ancak, hem iç kapak, hem de tez onay sayfasında numara belirtilmez. Numaraların gösterildiği ilk sayfa, öz (abstract) sayfasıdır. Bu sayfanın numarası, Romen rakamıyla (iii)'dür.
- Tezde kullanılan tablo, şekil, grafik, resim, plan, harita vb.'nin numaralanmasında, I, II, III veya 1,2,3, gibi, Romen veya Arap rakamları kullanılır.
- Numaralar, birbirini izleyecek biçimde, sayfaların sağ alt kenarına konulmalıdır.

2.2.2. Satır Aralıkları ve Sayfa Düzeni

Madde 4: Her sayfada, sayfa numarasıyla metin arasındaki boşluk, 1,5 aralıklı bir satırdan az olmamalıdır.

- Tezin ciltlenmesinde kolaylık sağlamak amacıyla, her sayfanın sol kenarıyla üst kenarında 4'er cm., sağ kenarıyla alt kenarında ise 2,5'ar cm. boşluk bırakılmalıdır.
- Tez metninde satırlar ‘iki yana yasla’ (justified) biçiminde yazılmalı ve 1,5 aralıklı olmalıdır. Ancak, tablo, şekil, grafik vb.nin listeleri veya metindeki uzun aktarmalar (quotation) ile dipnotlarda, satırlar tek aralıklı yazılmalıdır.

2.2.3. Yazı Biçimleri ve Punto

Madde 5: Tezde, konunun mahiyeti gereği, aktarma yapmak veya başka dilden ödünç alınmış

kavramı yazmak amacıyla Türk alfabesi dışındaki alfabelerin kullanılabilmesi saklı kalmak kaydıyla, Times New Roman ve Arial gibi Türk alfabesinin kitaplarda kullanılan veya bunlara yakın italik ve siyah punto yazmaya elverişli karakterleri kullanılmalıdır.

- a. Yukarıdaki yazı biçimlerinden hangisi tercih edilirse edilsin, dipnotlar için 10 punto, tez metni için Times New Roman-12 punto veya Arial-11 punto, tezin çeşitli kısım, bölüm, altbölümlerinin başlıkları için 14 punto kullanılmalıdır. Bu punto düzeni, tezin bütününde standart bir biçimde uygulanmalıdır.
- b. Tez metninde yabancı dilden ödünç alınmış sözcükler ve özel olarak vurgu yapılmak istenen ifadelerle referans dipnotlarındaki kitap ve dergi isimleri ile bunların yerini tutan kısaltmalar, siyah karakter ile yazılır. Bu durumda siyah karakter tezin bütününde aynı tutarlılıkla uygulanır.
- c. Tezlerin başlıkları ve özet (abstrakt) sayfaları, Tez Veri Tabanının taranabilir alanlarına yüklenecektir. Bu nedenle bu gibi metin alanları, italik yazı tipi, tablo, şekil, grafik, kimyasal veya matematiksel formüller, semboller, alt veya üst simge veya karakterler içermemelidir.

3. Çoğaltma

Madde 6: Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne teslim edilen tezlerin hiç bir kopyasında silinti, kazıntı vb. olmamalı; el yazısıyla veya başka biçimde düzeltme, ekleme, çıkarma yapılmamalıdır.

- a. Her tez için "[Tezlerin Çoğaltılması ve Yayımı İçin İzin Belgesi](#)" doldurulmalıdır.
- b. Her tez için, tez yazarı tarafından "Tez Veri Giriş Formu" (http://www.yok.gov.tr/tez/veri_giris5.htm) doldurulacaktır.

4. Ciltleme

Madde 7: Tez savunmasından önce, tezin kopyaları, jüri üyelerine spiral cilt yapılarak dağıtılır.

- a. Jüri tarafından onaylanan tezlerin iki adet kopyası, arşiv ve kütüphanelerde uzun süre iyi korunabilmeleri için siyah renk ciltli olarak **hazırlanarak** İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne teslim edilir.
- b. Tezin tam metni, Enstitü tarafından onaylanan kopyası ile aynı olmak üzere, **tek bir pdf** dosyası olarak hazırlanır. Türkçe ve İngilizce yazılmış olan özet sayfalarının **her biri ayrı ayrı pdf** dosyası olarak hazırlanır. Word dosyalarının pdf dosyalarına dönüştürülmesi için ilgili bağlantılar <http://www.yok.gov.tr/tez/pdf-hazirlama.htm> adresli internet sayfasında bulunmaktadır.
- c. Enstitü'ye teslim edilen onaylı nüsha üzerinde hiçbir değişiklik yapılmayacağından tez, bilgisayar ekranında görüntülediğinde veya yazıcı çıktısı alındığında, asıl nüshası ile aynı olması ile ilgili her türlü sorumluluk yazara aittir.
- d. Enstitü'ye teslim edilen tezle ilgili dosyalar sıkıştırılmamış ve şifresiz olmalıdır; dosyalar isimlendirilirken Türkçe karakter kullanılmamalıdır, çünkü bu durum farklı bilgisayarlarda sorun çıkartabilmektedir.
- e. Veri tabanı için hazırlanan dosyalara isim verirken yazar adı ve soyadının sonuna hangi bilgiyi içerdiği eklenmelidir:

Örnek:

ad_soyadı_tez.pdf

ad_soyadı_ozet_tr.pdf

ad_soyadı_ozet_en.pdf

f. Metin formatındaki tez ekleri tam metnin bulunduğu pdf dosyası içinde yer almalıdır. Bunlar tez metninde olduğu gibi, pdf formatına dönüştürülmelidir.

g. **Karma tezler:** Tez, yalnızca metin dosyasından oluşmuyorsa, resim, harita, bilgisayar programları, görüntü veya ses kayıtları da kullanılmış ise bu durum Tez Veri Giriş Formunda ve özetinde dosya adları da verilerek belirtilmelidir. Resim, görüntü ve ses kayıtları için tercih edilen formatlar aşağıdaki gibi olmalıdır:

Resim Formatları:

GIF (.gif)

PDF (.pdf)

TIFF (.tiff)

JPEG (.jpeg)

Görüntü Formatları:

MPEG (.mpg)

Quick Time - Apple (.mov)

Audio Video Interleaved - Microsoft (.avi)

Ses Formatları:

Wav (.wav)

MIDI (.midi)

MP3 (.mp3)

h. Tezlerin cilt kapağında Ek madde Örnek 1'e uygun olarak iç kapakta verilen bilgiler aynen tekrarlanır. Tezin cilt sırtında ise, sadece tezi hazırlayan kişinin adı ve soyadı, tezin kısaltılmış başlığı ve hazırlandığı yıl belirtilir.

1. Tezler dışında kalan seminer çalışmaları ve araştırma raporları, hacmine bağlı olarak sadece spiral cilt yapılarak teslim edilebilir.

5. Tezin Kısımları

Madde 8: Tezler, 'Ön Kısım' ve 'Metin Kısım' olmak üzere iki kısımdan oluşur. Tezin kısımları, aşağıdaki sıraya uygun olarak düzenlenmelidir:

A. Ön kısım:

- İç kapak,
- Tez onay sayfası,
- Öz (abstract) sayfası / Türkçe ve İngilizce,
- Önsöz,
- İçindekiler,
- Tablo, şekil, resim, fotoğraf, grafik, sembol ve benzeri unsurların listeleri,
- Kısaltmalar Listesi.

B. Metin kısmı:

- Giriş,
- Tezin bölümleri,
- Sonuç,
- Bibliyografya/Kaynakça,
- Ekler,
- Sadece doktora tezleri için özgeçmiş.

5.1. İç Kapak

Madde 9: Ek maddedeki Örnek 1'e uygun olarak İç kapak, tezle ilgili bibliyografik kimlik bilgisinin eksiksiz olarak verilmesi gereken kısımdır. İç kapakta, tezi hazırlatan İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı anabilim ve varsa bilim dalının adları, yüksek lisans veya doktora olmak üzere tezin türü, tezin başlığı, tezi hazırlayan kişinin adı ve öğrenci no.su, tez danışmanının adı ve tezin yapıldığı tarih yer almalıdır. Tez, eğer İ.Ü. Araştırma Fonu tarafından desteklenmişse, iç kapakta bu konuda bilgi ve proje numarası verilir. Tez başka kurum veya kişiler tarafından maddi ve/veya manevi olarak desteklenmişse, bu durum iç kapakta değil, önsözde belirtilir.

Birinci tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından "düzeltme" kararı verilen ve düzeltilerek ikinci sınav öncesinde spiralli cilt olarak Enstitüye ve jüri üyelerine dağıtılan tezin kopyalarında iç kapakta tez danışmanı ile ilgili bilgilerden sonra "Düzeltilmiş Tez" ibaresi yer almalıdır. Ayrıca, iç kapaktan sonra düzeltme ile ilgili tüm bilgilerin yer aldığı bir açıklama metni olmalıdır. Tez metni içerisinde de düzeltmelerin yapıldığı her sayfa için ilgili sayfanın alt bilgi bölümünde "düzeltme" ibaresi yer almalıdır.

5.2. Tez Onay Sayfası

Madde 10: Onay sayfasında İ. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tez savunması tutanağına uygun olarak, tezi hazırlatan anabilim dalı/bilim dalının adı, tezin tarihi, tezi onaylayan jüri üyelerinin ünvan ve adları bulunur. Jüri üyeleri, tezi onayladıkları takdirde, tez onay sayfasında ilgili kısmı, mürekkepli kalemle imzalamalıdır.

5.3. Öz (Abstract) Sayfası

Madde 11: Öz veya abstract olarak adlandırılan sayfa, tezin kapsamını en özlü biçimde açıklayan özetir. Öz sayfasında, tezde araştırılan sorun, araştırmada kullanılan işlem, yöntem ve teknikler ile sonuçlar, **sayfa başında tezin başlığı ve yazar adı belirtilerek Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde 250'şer kelimeyi geçmeyecek şekilde hazırlanmalıdır.**

5.4. Önsöz

Madde 12: Önsöz, tezin amacı, önemi, kısaca kapsamı, gerekiyorsa tezin hazırlanmasında karşılaşılan güçlükler konusunda bilgilerin yanı sıra, tezin hazırlanmasında maddi, manevi katkısı olan kişi ve/veya kuruluşlara teşekkür gibi açıklamaları içerir. 'Önsöz' ibaresi, büyük harflerle ve sayfanın her iki tarafında bırakılan boşlukların içinde kalan kısmın üst ortasına gelecek şekilde yazılmalı ve önsöz metni iki sayfayı geçmemelidir.

5.5. İçindekiler

Madde 13: İçindekiler kısmında, madde 17 uyarınca tercih edilen bölümlendirmeye uygun olarak Öz (Abstract)'den başlayarak, tezin tüm kısımları, Ek'ler ve eğer varsa, tezi hazırlayanın özgeçmişi de dahil olmak üzere, başlıklar halinde belirtilmelidir.

- a. 'İçindekiler' ibaresi , büyük harflerle ve sayfanın her iki tarafında bırakılan boşlukların içinde kalan kısmın üst ortasına gelecek şekilde yazılmalıdır.
- b. Bölüm ve altbölümlerin düzenlenmesinde tercih edilen usule uygun olarak, her başlığın karşısında, o başlığın tezdeki başlangıç sayfasının numarası yer alır.

5.6 . Tablo, Şekil, Resim, Fotoğraf, Grafik, Sembol vb.'nin Listeleri

Madde 14: Tezde tablo, şekil, resim ve benzeri açıklayıcı veya belgeleyici bilgiler kullanılmışsa,

bunlara ait listeler, 'Tablolar', 'Şekiller' vb. gibi başlıklarla ve tezde yer aldıkları sayfaların numarasıyla birlikte belirtilir.

5.7. Kısaltmalar Listesi

Madde 15: Eğer tezde kısaltmalar kullanılmışsa, bunlar alfabetik sırayla alt alta dizilir. Her kısaltmanın karşısında, kısaltmanın açık hali belirtilir.

5.8. Tezin Metin Kısmı

Madde 16: Tezin metin kısmını oluşturan öğeler, Madde 8/b'de gösterilmiştir.

- a. Giriş kısmı, madde 8/b-1'de de belirtildiği gibi, tezin metin kısmının ilk ögesidir. Bu nedenle, tez metninin sayfaları, 'Giriş' kısmından başlayarak Arap rakamlarıyla numaralandırılır. (Bakınız: Madde 3)
- b. Giriş kısmında, önsözde belirtilenler tekrar edilmemek üzere, çalışmada çözümlenmesi amaçlanan bilimsel sorun/sorunsal etraflıca tanımlanmalı; kullanılan kavramsal çerçeve, yöntem, teknik ve -eğer varsa- paradigmlar da yeterince açıklanmalıdır.
- c. Giriş'ten sonra, tezin bölümleri yer alır. Tezin bölümleri, gerek duyulan ayrıntı düzeyine bağlı olarak tezi sonuca götürecek bilgi ve açıklamaları, uygun düşünce silsilesi içinde ortaya koyar.
- d. Her tez, 'Giriş' kısmı hariç, en az üç bölümden oluşmalıdır.
- e. Metin kısmının son bölümü, 'Sonuç' veya gerek duyulursa 'Sonuç ve Öneriler' başlıklarını yahut bunların yerine makul surette ikame edilebilecek bir başlığı taşır. Bu bölümde, girişte açıklanan tezin amacı ve/veya hipotezinden başlayarak tezin yöntemi, tekniği, sınırlılıkları çerçevesinde tezde ulaşılan çözüm, tezin çeşitli bölümlerinde varılan sonuçlardan da yararlanarak açıklanır. Bu açıklamalar mümkünse veya gerek varsa daha sonraki çalışmalara ışık tutacak çeşitli önerilerle desteklenir. Ayrıca, yapılan araştırmada çözümlenemeyen sorunlar varsa, bunların gelecekte hangi tür veya konudaki araştırmalarla çözümlenebileceğine ilişkin bilgiler de verilir.

5.8.1. Metin Kısmının Numaralanması

Madde 17: Giriş ve sonuç hariç olmak üzere, bölüm ve alt bölümlerin numaralanmasında, her numaradan sonra, ilgili bölüm ve alt bölümlerin başlığı yazılır. Bu konuda aşağıdaki iki seçenekten biri tercih edilebilir. (Bakınız: Ek madde, Örnek 2)

- a. Birinci sistem: Bölümler büyük Romen rakamlarıyla(I, II, III, IV...), alt bölümler, büyük harflerle (A, B, C...), bunların da altındakiler sırasıyla Arap rakamları (1,2,3 ...), küçük harfler (a,b,c...), parantez içinde Arap rakamları (1), (2) ve nihayet küçük Romen rakamlarıyla (i, ii, iii...) numaralanır.
- b. İkinci sistem: Bölüm ve alt bölümler, Arap rakamlarıyla numaralanır. Bu düzenlemede, bölümler sırasıyla 1,2,3,4 şeklinde numaralanırken, alt bölümler ve onların da altındakiler için Arap rakamları 1.1., 1.1.1., 1.2., 1.2. 1, 1.2.2., 2.1., 2.1.1., 2.1.2 gibi, birden çok haneli şekilde verilir.

5.8.2. Atıflar (Referans, Gönderme)

Madde 18: Tezde, başka kaynaklardan yapılan alıntılar, ya aynen aktarılır veya özü değiştirilmemek kaydıyla tezi yapanın kendi cümleleriyle özetlenerek yahut yorumlanarak verilir. Her iki durumda da, alıntı yapılan kaynağa (metin,tablo,şekil ve benzeri dahil) mutlaka atıfta bulunulmalıdır. Bu konuda aşağıdaki ilkeler uygulanır.

- a. Kaynaktan aynen alınan bilgiler (quotation), çift tırnak içinde(".....") gösterilirler.

Tezi hazırlayanın, kaynaktaki bilginin özünü değil, biçimini değiştirerek yaptığı alıntılar ise, çift tırnak arasına alınmadan gösterilirler. Her iki alıntı türünde de, ilgili kaynağa mutlaka atıf yapılır ve atıfların her birine, bir birini izleyen numaralar verilir.

- b. Tezde, kaynaktan aynen aktarılan bilgilerin tamamı verilebileceği gibi, örneğin cümle, paragraf veya sayfalar halindeki bilgilerin sadece belli kısımları da verilebilir. Bu durumda, cümlelerde belli kelimelerin, çeşitli cümlelerin, paragraf ve sayfaların atlanarak verildiğini göstermek üzere, atlanan yerler üç nokta ile belirtilir.
- c. Şiirlerden aktarma yapılırken, bir veya daha fazla satır, hatta sayfa atlanarak verilmek istenirse, atlanan yerler için sadece tek satır boşluk bırakılır ve bu satır noktalanarak gösterilir.
- d. Başka kaynaklardaki bilgilerin aynen aktarılması durumunda, kaynaklarda noktalama işaretleri ve çeviri yanlışları dahil olmak üzere harf, cümle, tarih, yer vb. gibi yanlışlıklar da tekrarlanır. Tezi yapan kişi, kaynak metindeki yanlışlıkları düzelterek vermek isterse, o zaman doğru bilgi, yanlış bilgidan hemen sonra bir parantez içinde gösterilir.
- e. Kaynaklardan aynen yapılan alıntılar, bir cümleyi aşmayacak uzunluktaysa, tez metni içinde verilirler. Daha uzun alıntılarda, alıntının ilk ve son satırları ile tez metni arasında en az çift aralıklı boşluk bırakılarak, alıntı ile metnin ayırt edilmesi sağlanır. Bu tür alıntılar için, tez metninde kullanılan puntodan daha küçük punto kullanılır.
- f. Başka kaynaklara yapılan atıflar iki şekilde,
 1. Ya aşağıda 5.6.3'den başlayarak ayrıntısı belirtilecek olan, referans dipnotu şeklinde,
 2. Ya da, metnin içinde olmak kaydıyla, aşağıdaki örneklerde gösterildiği gibi, parantez içinde, baş harfi büyük olmak kaydıyla yazarın soyadı, virgül, yayın tarihi, iki nokta üstüste, sayfa no'su şeklinde yapılmalıdır. Yayın tarihi olmayan eserler için 'tarih yok' anlamında 't.y.' kısaltması kullanılır.

Örnek a) Homans soyadlı bir yazarın makalesine yapılan atıf;

(Homans, 1962: 175)

Örnek b) Sartori soyadlı bir yazarın, yayın tarihi belirsiz makalesine yapılan atıf;

(Sartori, t.y.:25-30)

Örnek c) Bir makale veya kitabın bütününe yapılan atıf;

(Kaboğlu, 1993), (Bohannan, 1968)

5.8.3. Dipnotlar

5.8.3.1. Dipnotun Metindeki Yeri ve Numaralandırılması

Madde 19: Tez metninin sayfa altlarında, madde 18/f-1 türünde atıflar, gerekli görüldüğü ölçüde metin içinde yer verilmeyen alıntılar veya metnin ilgili sayfasındaki herhangi bir bilgiyle ilgili kısa açıklama, karşılaştırma veya yorumları ortaya koymak için de dipnotlar verilir.

- a. Dipnotlar, her sayfada metnin en son satırının altında, tek satır aralık bırakılarak sayfanın sol kısmından başlayan kısa bir çizgiyle, metinden ayrılırlar. Sayfanın sol ve sağ kenar boşlukları arasındaki bu çizginin altında, tek satır aralık bırakılır. Dipnotlar bu kısma, birbirini izleyen numaralara uygun surette yerleştirilirler. Dipnot numaraları, her bölümün ilk sayfasında 1'den başlayarak bölüm sonunda

tamamlanacak biçimde verilir. Her yeni bölüm için tekrar 1'den başlayan numaralama yapılır.

- b. Atıf vermek veya açıklamada bulunmak amacıyla verilenler dışında sadece bir kavramı aydınlatmak için verilen dipnotlar numara yerine *, ** şeklinde sembollerle de gösterilebilir.

5.8.3.2. Referans Dipnotları İle İlgili Kurallar

Madde 20: Referans dipnotlarında, ilgili kaynağa ilk kez referans veriliyorsa, bu referansta, eserle ilgili mevcut bibliyografik bilgilerin tümü, aşağıdaki sırayla yer alır:

Yazar adı ve soyadı, eser adı, yayına hazırlayan(veya editör), çeviren veya çizer adı ve soyadı, cilt, basım, baskı ve yayın bilgisi (cilt sayısı, basım sayısı, baskı sayısı, seri adı, yayın yeri, yayınevi, yayın tarihi), cilt numarası ve sayfa sayıları.

Eğer referans dipnotlarında, aynı kaynağa ikinci veya daha fazla atıfta bulunuluyorsa, yukarıdaki bilgiler kısaltılarak verilir. (Bakınız Madde 21 ile Ek Madde Örnek 3)

1. **Yazar Adı:** Bir eserde yazar, kişi veya tüzel kişi(kurum, kuruluş gibi) özelliğini taşıyabilir. Dipnotta, yazar adları, kaynak kitabın iç kapağında verildiği şekilde tekrarlanır. Yani önce yazar adı,(varsa önce ilk, sonra ikinci adı), sonra yazarın soyadı belirtilir.
2. İki veya üç yazarlı eserlerde, her yazarın adı, eserin iç kapağında verilen sırayla ve aralarına virgül konularak verilir.
3. Üçten fazla yazarı olan eserler için, sadece ilk yazarın adı ve soyadı verildikten sonra 've diğerleri' anlamına gelen 'v.d.' veya Latince et. al. ibaresi kullanılır.
4. Atıf yapılan eserin iç kapağında herhangi bir yazar adı verilmemişse ve eserin yazar/ yazarları başka sayfa veya kaynaklardan da elde edilememişse, o zaman dipnot, eser adıyla başlar. Ancak, eserin yazarları başka sayfa veya kaynaklardan doğru olarak saptanmışsa, o zaman bu adlar, atıf yapılan eserin iç kapağı dışında bir yerden elde edildiklerini göstermek üzere, parantez içine alınırlar.
5. İç kapakta, yazarın takma veya müstear adı kullanılmışsa, bu ad dipnotta da aynen verilir. Ancak, yazarın gerçek adı biliniyorsa veya saptanmışsa, takma addan sonra bir parantez veya köşeli parantez içinde gösterilebilir.
6. **Kitap adı:** Kitap adı, atıf yapılan eserin iç kapağında olduğu şekilde verilir. Ancak, kitap adı, hem asıl ad, hem de tamamlayıcı ikinci ve/veya üçüncü adlardan oluşmuşsa, o zaman asıl ad ve tamamlayıcı ikinci ad arasına, iç kapakta olmasa bile iki nokta üst üste konur. Böylece, asıl ve tamamlayıcı adın birbirine karıştırılması önlenir.
7. Dipnotlarda kitap adları, koyu renk harflerle yazılır ve kitap adından hemen sonra virgül konur.
8. **Sürelî yayımların adları,** kitap adları gibi koyu renk harflerle yazılır.
9. **Yayına hazırlayan (veya editör), çeviren, resimleyen, çizen vb.'nin adları:** Kitap, makale gibi eser adlarından sonra, eğer varsa, yukarıda belirtilen kişi/kişiler, 'yayına hazırlayan, editör, çeviren vb.' denildikten sonra, iki nokta üst üste konarak gösterilir. İstenirse, bu işlev adları, ' yay.haz., ed., çev., çiz., ' şeklinde kısaltılarak da verilebilirler.
10. **Makale Adı:** Makale yazarı/yazarlarının adından sonra virgül konur. Virgülden sonra makale adı, çift tırnak içinde verilir. Makale adından sonra yine virgül konur. Bunu kitap adı gibi yazılan sürelî yayının adı izler.

11. **Tez Adı:** Yayınlanmamış tezlerin adları, makale adı gibi çift tırnak içinde verilir.
12. **Ansiklopedi maddelerinin adları:** Makale adı gibi verilir.
13. **Elektronik kaynaklara ilişkin dipnotlarda ise,**
 - a) Eser, aynı zamanda daha önce basılı halde yayınlanmışsa, o zaman, önce yazının yer aldığı ilk kaynağın referans dipnotu, sonra parantez içinde 'çevrimiçi' ibaresi ve daha sonra da eserin yer aldığı elektronik kaynağın site adı ile siteden yararlanılan tarih verilir.
 - b) Eğer eser daha önce basılı halde yayınlanmamışsa, varsa yazarın adı ve soyadıyla eser adı, sonra 'çevrimiçi' ibaresi ile eserin yer aldığı elektronik kaynağın site adı ve siteden yararlanılan tarih verilir.
14. **Cilt, Basım, Baskı ve Yayım Bilgisi:** Dipnotlarda, yazar adı, eser adı, çeviren, çizen, hazırlayan kişilerin adlarından sonra, cilt, basım, baskı ve yayım bilgileri, Madde 20/a'daki sıraya uygun biçimde verilir.
 - a. Cilt bilgisi: Yukarıda belirtilen cilt bilgisi, genel olarak atıf yapılan kitaplar için geçerlidir. Bir kitap, sadece bir ciltten ibaretse, cilt bilgisi verilmez. Kitap birden fazla cilt halinde yayımlanmışsa, bu durumda, kitabın kaç ciltten oluştuğu, örneğin 4 c. şeklinde belirtilir. Cilt sayısından sonra virgöl konur ve eğer varsa basım ve baskı sayıları verilir.
 - b. Basım, baskı bilgisi: Atıfta bulunulan eser ilk basım (edition) ise, dipnotta basım sayısı belirtilmez. Ancak eserin , 2. veya daha sonraki basımlarından yararlanıldıysa, o zaman basım sayısı, 2. bs., 3. bs. şeklinde belirtilir.

Atıf yapılan eserin basım sayısının yanı sıra, baskı (print, printing) sayısı da mevcutsa, bu sayı da, basım bilgisinden sonra virgöl konarak gösterilir. Örneğin, 3. bs., 12. bsk. gibi.
 - c. Yayım bilgisi: Bu bilgi, atıf yapılan eserin yayım yeri, eseri yayımlayan kuruluş ve eserin yayım tarihinden oluşur. (İstanbul, Remzi Kitabevi, 1999 gibi) Yayım yeri ile yayımcı kuruluş arasına virgöl konur.

Atıfta bulunulan eserde yayım yeri yoksa, bu durum 'y.y.' (yayım yeri yok) kısaltmasıyla, yayımcı kuruluşun adı yoksa, yine 'y.y.' (yayımcı yok) kısaltmasıyla ve yayım tarihi belirtilmemişse 't.y.' (tarih yok) kısaltmasıyla gösterilir.

Eserin iç kapağında yayım tarihi belirtilmemişse, ancak iç kapağın arkasında copyright tarihi (© sembolünden sonra verilen tarih) gösterilmişse, o zaman bu tarih, dipnotta yayım tarihi olarak verilir.
 - d. Cilt ve Sayfa Numaraları: Dipnotlarda, kitap, süreli yayın, ansiklopedi, tez gibi eserlerin hangi cildinden alıntı yapıldığını göstermek için, ilgili cilt numarası büyük Romen rakamıyla verilir. Bundan sonra virgöl konur ve hemen ardından alıntı yapılan sayı, virgöl, yayım yılı, virgöl, ilgili sayfa veya sayfaların numarası verilir. (Örnek: C:IV, No:4, 1995, s.1 gibi)
15. **Arşiv Belgelerine Yapılan Atıflar:** Bu tür atıflar için verilen dipnotlarda, belgenin mahiyetini bildiren açıklama, belge tarihi, arşiv ve varsa dosya numaraları belirtilir.
16. **Gazete Makaleleri veya Haberlerine Yapılan Atıflar:** Gazete makaleleri ve haberlerine yapılan atıflarda, süreli yayın makaleleri için belirtilen kurallar uygulanır. Ancak, her iki durumda da, makale veya haber başlığından sonra, ilgili gazetenin adı, günü, ayı, yılı ve sayfası belirtilir.
17. **Kutsal Kitaplara ve Klasik Eserlere Yapılan Atıflar:** Kuran ve benzeri kutsal

kitaplara yapılan atıflarda, kitap adları, koyu renkle yazılmaz.

18. Latin ve Eski Yunanca klasik eserlere yapılan atıflarda, eser adları, koyu renkle yazılır. Ancak, bu eserlerin cilt numaraları küçük Romen rakamlarıyla, bölümleri ve sayfa numaraları ise Arap rakamlarıyla gösterilir.

Bu maddeye ait örnekler Ek maddede Örnek 3 olarak belirtilmiştir.

5.8.3.3. Dipnotlarla İlgili Diğer Kurallar

Madde 21: Referans dipnotlarında, aynı kaynağa ikinci veya daha fazla atıfta bulunulması gerektiğinde, bibliyografik bilgiler, aşağıdaki sırayla ve kısaltılarak uygulanır:

Yazarın soyadı, virgül, eserin uygun biçimde kısaltılmış adı, virgül, sayfa numarası.

Bu konuda aşağıdaki listede verilen uluslararası ve Türkçe kısaltmalardan bir tanesi tercih edilmeli; tercih edilen kısaltma yöntemi tezin bütününde uygulanmalıdır.

Bibliyografik Bilgiler	Uluslararası	Türkçe
Bakınız	V.	Bkz.:
Karşılaştırınız	Cf.	Karş.
Karşı görüş	vs.	k.g.
Aynı eser/yer	Ibid.	a.e.
Adı geçen eser	op.cit	a.g.e.
Yazara ait son zikredilen yer	loc.cit	a.y.
Eserin kendi içinde yukarıya atıf	supra	bkz.: yuk.
Eserin kendi içinde aşağıya atıf	infra	bkz.: aş.
Eserin bütününe atıf	passim	b.a.
Basım yeri yok	w.place	y.y.
Basım tarihi yok	w.date	t.y.
Çok yazarlı eserlerde ilk yazardan sonrakiler	et. al.	v.d.
Sayfa/sayfalar	p. / pp.	s.
Editör/yayına hazırlayan	Ed. by	Ed. veya Haz.
Çeviren	Trans. by	Çev.

5.9. Bibliyografya / Kaynakça:

Madde 22: Tez metninde Ek'ler kısmından hemen önce veya sonra yer alması gereken bibliyografyada, atıf yapılan kaynaklarla ilgili olarak dipnotlarda verilen tam bibliyografik kimlikler, bibliyografyada da aynen yansıtılır. Ancak, bibliyografyada, kaynakların yazarlarının soyadı en başa alınır. Soyadı ile ad arasına virgül konur. Addan sonra da iki nokta üstüste konur. Bibliyografyada, yazar soyadı ve adından sonra yer alacak bilgilerin düzenlenişinde, Ek Madde Örnek 4, 5 ve 6'da gösterilen yöntemlerden biri tercih edilebilir.

Bibliyografyada yer alan kitaplar için, sayfa numarası belirtilmez.

Ancak, makalelerde, makalenin hangi sayfalar arasında yer aldığı belirtilir.

Bibliyografya unsurları, girişlerinin ilk harflerinden başlayan bir düzen içinde alfabetik olarak dizilir. (Bakınız: Ek madde Örnek 4, 5, 6)

Madde 18/f-2 uyarınca metin içinde gösterilen referanslar, bibliyografyada, Madde 20'de ilk defa atıfta bulunulan eserler için yapıldığı gibi, açık ve tam olarak verilir.

5.10. Ekler:

Madde 23: Tez metninin ek kısmında, metinle ilgili tablolar, formlar, anket sorularının listeleri, kolay bulunamayacak belgelerin kopyaları, fotoğraf, harita vb. gibi malzemeler bulunur. Bu tür tek bir malzeme için sadece bir ek, birden çok malzeme için de, gerekli görülürse, birden çok ek yer alır. Ekler, birbirinden ayırt edilmesi gerekecek sayıda ise. ya büyük Romen veya Arap rakamlarıyla, birbirini izleyecek biçimde numaralanır. Her numaranın karşısına, Ek'in mahiyetini belirten bir başlığın konulması tavsiye edilir.

Ek'te yer alan bilgiler, başka kaynaklardan aktarıldığı takdirde, bu kaynaklara ilişkin referanslar, Madde 18'in ilk paragrafındaki ilke uyarınca, mutlaka belirtilmelidir.

Ek madde: Tez çalışmalarında uygulanacak şekil esaslarına ait örnekler aşağıya çıkarılmıştır:

Örnek 1:

T. C.	
İstanbul Üniversitesi	
Sosyal Bilimler Enstitüsü	
..... Anabilim Dalı	(14 punto)
Yüksek Lisans Tezi	(14 punto)
.....	
.....	(başlık 18 punto)
.....	(öğrencinin adı-soyadı 14 punto)
.....	(öğrencinin numarası 14 punto)
Tez Danışmanı	(danışmanın ünvanı ve adı-soyadı 14 punto)
Ünvanı, Adı, Soyadı	
İstanbul 20...	(tezin hazırlandığı yer ve tarih 14 punto)

Örnek 2:

Birinci sistem:

	<i>Sayfa</i>
I. XXXXXX.....	xx
A. Xxxx Xxxx.....	xx
1. Xxxx Xxxx.....	xx
a. Xxxx Xxxx.....	xx
(1) Xxxx Xxx.....	xx
i. Xxxx Xxxx.....	xx
ii. Xxxx Xxxx.....	xx
(2) Xxxx Xxxx.....	xx
b. Xxxx Xxxx.....	xx
2. Xxxx Xxxx.....	xx
B. Xxxx Xxxx.....	xx
II. XXXXXX.....	xx
A. Xxxx Xxxx.....	xx
B. Xxxx Xxxx.....	xx

İkinci sistem:

	<i>Sayfa</i>
1. XXXXXX.....	xx
1.1. Xxxx Xxxx.....	xx
1.1.1. Xxxx Xxxx.....	xx
1.1.2. Xxxx Xxxx.....	xx
1.2. Xxxx Xxx.....	xx
2. Xxxx Xxxx.....	xx
2.1. Xxxx Xxxx.....	xx
2.1.1. Xxxx Xxxx.....	xx
2.1.2. Xxxx Xxxx.....	xx
2.2 Xxxx Xxxx.....	xx

Örnek 3:

Kitaba atf:

Giovanni Sartori, **Demokrasi Kuramı**, Çev. Deniz Baykal, Ankara, Siyasi İlimler Türk Derneği Yayınları, t.y., s. 11.

Talcott Parsons, **The Social System**, London, Routledge and Kegan Paul, 1964, pp. 3-23.

Bülent Tanör, **Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu**, 3. bs., İstanbul, BDS, t.y., s. 43.

Bülent Tanör, **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, İstanbul, Der, 1992, s. 25.

Aynı esere izleyen şekilde ikinci kez referans:

Ibid. veya

A.e.

Aynı esere, fakat farklı sayfasına referans:

Ibid., s. 40. veya

A.e., s. 40.

Araya başka referanslar girildiğinde, Sartori'nin kitabına yeniden referans:

Sartori, **Demokrasi Kuramı**, s. 22. veya

Sartori, **op. cit.**, s.22. ya da,

Sartori, **a.g.e.**, s.22.

Edite edilmiş kitapta makaleye referans:

George C. Homans, "Social Behavior as Exchange", **Small Groups**, Ed. by. A. Paul Hare, Edgar R. Bogotta, Robert F. Bales, New York, Alfred A. Knopf, 1962, p. 175.

Aynı esere izleyen referans:

Ibid., p. 170. veya

A.e., s. 170.

Sürelî yayında makaleye atf:

Ernst E. Hirsch, "İktidar ve Hukuk," Çev. Hayrettin Ökçesiz, **Hukuk Araştırmaları**, C.II, No:3 ,Eylül-Aralık 1987, s. 44.

İbrahim Ö. Kaboğlu, "Düşünce Özgürlüğü: Avrupa Ölçütleri ve Türkiye," **İnsan Hakları Yıllığı**, C.XV ,1993, s. 50.

Yukarıda Homans'ın makalesinin aynı sayfasına tekrar atf:

Homans, **loc. cit.** veya

Homans, **a. y.**

Ansiklopediye atf:

Paul Bohannan, "Law and Legal Institutions," **International Encyclopedia of Social Sciences**, Vol.IX, Ed. by., David L. Shils, w. Place, McMillan and Free Press, 1968, pp. 73-77.

Klasik eserlere atf:

Aristoteles, **Nikomakhos'a Etik** i, 10, s. 22-23.

Kutsal kitaplara atf:

Kur'an i. 10.

Old Testament iii. 5.

Elektronik kaynağa atf:

John N.Berry , "Educate Library Leaders," **Library Journal**, February 15, 1998 ,
(Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 3 Nisan 2000. veya

Bill Crowley-Bill Brace, "A Choice of Futures: Is It Libraries Versus Information?",
(Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 30 Mart 2000.

Örnek 4:

Bibliyografya / Kaynakça

- Berry, John N.: "Educate Library Leaders," **Library Journal**, February 15, 1998, (Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 3 Nisan 2000.
- Bohannan, Paul: "Law and Legal Institutions," **International Encyclopedia of Social Sciences**, Vol.IX, Ed. by., David L. Shils, w. Place, McMillan and Free Press, © 1968, pp.73-77.
- Crowley, Bill, Bill Brace: "A Choice of Futures: Is It Libraries Versus Information?", (Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 30 Mart 2000.
- Hirsch, Ernst, E.: "İktidar ve Hukuk," Çev. Hayrettin Ökçesiz, **Hukuk Araştırmaları**, C.II, No:3, Eylül-Aralık 1987, s.40-49.
- Homans, George C.: "Social Behavior as Exchange," **Small Groups**, Ed. by. A. Paul Hare, Edgar R. Bogotta, Robert F. Bales, New York, Alfred A. Knopf, 1962, pp.170-183.
- Kaboğlu, İbrahim Ö.: "Düşünce Özgürlüğü: Avrupa Ölçütleri ve Türkiye," **İnsan Hakları Yıllığı**, C.XV, 1993, s. 45-53.
- Parsons, Talcott: **The Social System**, London, Routledge and Kegan Paul, 1964.

Sartori, Giovanni: **Demokrasi Kuramı**, Çev. Deniz Baykal, Ankara, Siyasi İlimler Türk Derneği Yayınları, t.y.

Tanör, Bülent: **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, İstanbul, Der, 1992.

Tanör, Bülent: **Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu**, 3. bs., İstanbul, BDS, t.y.

Örnek 5:

Bibliyografya / Kaynakça

Berry, John N.: "Educate Library Leaders," **Library Journal**, February 15, 1998, (Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 3 Nisan 2000.

Bohannan, Paul: "Law and Legal Institutions," **International Encyclopedia of Social Sciences**, Vol.IX, Ed. by., David L. Shils, w. Place, McMillan and Free Press, © 1968, pp. 73-77.

Crowley, Bill, Bill Brace: "A Choice of Futures: Is It Libraries Versus Information?", (Çevrimiçi) <http://www.epnet.com/ehost>, 30 Mart 2000.

Hirsch, Ernst, E.: "İktidar ve Hukuk," Çev. Hayrettin Ökçesiz, **Hukuk Araştırmaları**, C.II, No:3, Eylül-Aralık 1987, s. 40-49.

Homans, George C.: "Social Behavior as Exchange," **Small Groups**, Ed. by. A. Paul Hare, Edgar R. Bogotta, Robert F. Bales, New York, Alfred A. Knopf, 1962, pp. 170-183.

Kaboğlu, İbrahim Ö.: "Düşünce Özgürlüğü: Avrupa Ölçütleri ve Türkiye," **İnsan Hakları Yıllığı**, C.XV, 1993, s. 45-53.

Parsons, Talcott: **The Social System**, London, Routledge and Kegan Paul, 1964.

Sartori, Giovanni: **Demokrasi Kuramı**, Çev. Deniz Baykal, Ankara, Siyasi İlimler Türk Derneği Yayınları, t.y.

Tanör, Bülent: **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, İstanbul, Der, 1992.

Tanör, Bülent: **Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu**, 3. bs., İstanbul, BDS, t.y.

Örnek 6:

Bibliyografya / Kaynakça

BRANIGAN, K.: 1968 "Silver and Lead in Prepalatial Crete", **American Journal of Archaeology**, 72/3, 219-227.

GOLDMAN, H., 1956 **Excavations at Gözlü Kule, Tarsus II**, Princeton, Princeton University Press,

ÖZGÜÇ, T.: 1980 "Çorum Çevresinde Bulunan Eski Tunç Çağı Eserleri", **Belleten** 44, Sayı 227/2, 459-461.

1986 "New Observations on the Relationship of Kültepe with Southeast Anatolia and North Syria during the Third Millenium B.C.", **Ancient Anatolia. Aspects of Change and Cultural Development. Essays in Honor of Machteld J. Mellink** (yayımlayan J.V. Canby v.d.) Wisconsin, The University of Wisconsin Press, s. 31-45.

SPANOS, P.Z., E. "Zu den Biziehungen zwischen Nordwestanatolien und Nordsyrien im III.Jahrtausend von Christus", **Aspects of Art and Iconography: Anatolia and Its Neighbours, Studies in Honor of Nimet Özgüç**, Ankara, TTK Basımevi, s.373-386.

<http://blog.bluzz.net>

GURURLA SUNDU